І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 232. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го ГРУДНЯ 1962 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 7, 1962 No. 232. VOL. LXIX.

РОКЕФЕЛЛЕР КРИТИКУЄ ЕКОНОМІЧНУ ПОЛІТИКУ УРЯДУ

ХВАЛИТЬ ЕКОНОМІЧНІ ЦІЛІ КЕННЕДІ, АЛЕ ЗАКИДАЄ ЙОМУ БРАК АКЦІЇ

Ню Йорк. — Губернатор Нелсон А. Рокефеллер, 5-го грудня промовляючи на прийнятті з приводу 67-го річного Конгресу Крайового Т-ва Фабрикантів, хвалив економічні цілі президента Кеннеді, але одночасно оскаржував його в тому, що до осягнення цієї цілі йде помилковими шляхами. Рокефеллер говорив про поступ в економіці в нюйоркському стейті під час 4-річного урядування і подавав той стейт як взір, як треба б і Президентові працювати для цілої країни. Губернатор вказав на те, що першим його кроком було привернути фіскальну стабільність у нюйоркському стейті таким способом, що зменшив непотрібні видатки і встановив тверду економічну політику; після того збільшив особисті прибуткові податки і податки від корпорацій, щоб здобути бюджетову надвишку та створити за допомогою законодатної і адміністративної акції прихильну атмосферу для економічного росту. Але Рокефеллер сказав, що стейт тільки до певної міри може дбати про добробут в себе, бо його економіка залежна і від того, що робиться в цілій країні. В Конгресі беруть участь більше як 2 000 делеґатів з усіх стейтів, крім Аляски. Ці делеґати представляють більші промислові і бизнесові концерни ЗДА та численні менші компанії. Губернатора Рокефеллера представив Донелд Дж. Гарденбрук, голова Товариства. Промову губернатора вважають за велику публічну політичну заяву, першу після виборів і після того, як він недавно заявив, що є можливим кандидатом на президента в 1964-му році. Промова Рокефеллера подобалася присутнім у Великій балевій залі Валдорф - Асторії, які чотири рази довше її оплескували. Найбільше признання здобув промовець заявою, що не можна збільшенням федеральних видатків скріплювати економіку, бо вперше треба б збалянсувати федеральний бюджет і здобути бюджетову надвишку. На естраді Рокефеллер був в товаристві сенатора-республіканця Кеннета Б. Кітінґа, а другий республіканський сенатор із Ню Йорку Джекоб К. Джевітс прислав депешу з привітами. Нюйоркський губернатор вказав на економічні успіхи в своєму стейті під час першої 4-річної каденції: 1) Приватні інвестиції виносили $8 більйонів; 2) Збудовано 2 278 нових промислових фабрик; 3) Число затруднених від 1-го січня 1959-го року збільшилося на 450 000; 4) Особисті прибутки в 1962-му році є більші на $6.3 більйона в порівнянні із 1958-им роком; 5) Електрична енерґія в стейті збільшилася на 48%! 6) Прибутки від туристів зросли на 30% і цього року дали $2 7 більйонову промисловість в цій ділянці. Переходячи до державного маштабу, Рокефеллер вказав на те, що треба вести таку економічну і фінансову політику, щоб люди радо вкладали свої капітали в промислові і бизнесові інвестиції, і щоб могли мати від своїх вкладених капіталів відповідний прибуток. Тільки надія на прибуток, казав Рокефеллер, є найкращою заохотою до інвестицій в американській економічній системі вільної конкуренції і вільних підприємств. Рокефеллер хвалив думку Президента зменшити прибуткові податки, але саме зменшення ще не буде добродійством і заохотою для росту економіки. Треба вести таку економічну політику, щоб мільйони американців вірили, що уряд дійсно підтримує вільну економіку, яка зробила ЗДА наймогутнішою щодо економіки країною світу.

Департамент оборони припинив продукцію сателіта, який міг нищити ворожі ракети

Вашингтон. — Представник Департаменту Оборони повідомив, що припинили продукцію сателітів згідно з пляном Проджект Сейнт, які мали віднаходити в космічних просторах ворожі сателіти та в потребі їх нищити. Сателіти „Сейнт" мали бути випробовувані вже вже в найближчім році. Припинення продукції цих сателітів сталося тому, що технологічний розвиток пішов таким напрямом, який робить сателіти „Сейнт" перестарілими. Та, можливо, що ще важливішою причиною припинення продукції тих сателітів для поборювання ворожих ракет було те, що тепер летунство не вірить в те, щоб загрожувала небезпека від ворожих сателітів впродовж найближчих 5-ох років. З Проєктом Сейнт сталося те, що з бомбовиками типу Б-70, яких Департамент Оборони не хоче більше продукувати, бо гадає, що далекосяжні ракети краще зможуть виконати ту працю, яка була для бомбовиків Б-70.

Білий Дім вперто заперечує вістки про совєтські літаки над ЗДА

Питсбурґ. — Секретар Білого Дому П'єр Салінґер рішуче заперечує вістку про те, що совєтські розвідчі літаки літають понад ЗДА. Вістку надрукували часописи пресового концерну Скріппса - Говарда, твердячи: „Це є факт, потверджений із незалежного джерела, хоч представники Пентаґону заперечують його". Далі преса писала, що совєтські літаки літали над Джорджією, Південною Каролайною, і що їх докладно бачив командант одної летунської бази. Салінґер, промовляючи на прийнятті журналістичного товариства, заперечив той факт, кажучи, що преса не є критична до поширюваних вісток. Та день пізніше по запереченні Салінґера редактор Вокер Стови із Вашинґтону надрукував статтю, в якій пише, що інформацію про лети совєтських літаків над ЗДА подали високі урядовці з уряду президента Кеннеді.

ЗЛОЧИН МОСКВИ ІЗ СКРИТОВБИВСТВОМ Д-РА РЕБЕТА І СТЕПАНА БАНДЕРИ БУВ ТЕМОЮ ПОКАЗАНОЇ НА ТЕЛЕВІЗІЇ ДРАМИ

Ню Йорк. — Мільйони американців могли познайомитись із давно та дбайливо плянованим злочином Москви із скритовбивством двох провідних діячів українського націоналістично - революційного руху, сл. п. Степана Бандери і д-ра Лева Ребета, виконаним так само довго і дбайливо вишколюваним для тієї мети совєтським агентом Богданом Сташинським. Цей злочин був показаний у здраматизованій формі на програмі театру Армстронга на телевізії Колюмбійської Системи — Колюмбія Бродкестинґ Систем — в Ню Йорку на струї ч. 2 минулої середи, 5-го грудня, о годині 10-ій ввечері. Базою драми послужила головно надрукована свого часу в журналі „Лайф" стаття на цю тему, при чому тільки прізвище скритовбивника Сташинського було змінено на „Собеського", а інші, зокрема д-ра Лева Ребета і Степана Бандери, як і їх характеристика були подані правильно. Д-ра Лева Ребета схарактеризовано, як ідеолога українського націоналістичного руху, а Степана Бандери як провідника і „стрижінь" цього руху. Правильно названо також полковника Євгена Коновальця, хоч помилково подано, що він „кілька днів тому помер" та що сл. п. Степан Бандера їздив на його похорон, переочивши або змінивши для драми факт, що С. Бандера їздив до Голляндії на панахиду на могилі сл. п. полковника Є. Коновальця у 20-річчя його вбивства большевицьким агентом, про що також не було згадки. Поза цією подробицею, у драмі показано і сказано в хронологічному порядку та у відповідно здраматизованій формі відому із свідчень Сташинського та з процесу проти нього підготову та виконання ним плянованого і наказаного Москвою злочину скритовбивства двох провідних діячів українського визвольного руху, представляючи й самого Сташинського, як жертву злочинно-народовбивчої большевицької системи. Драму закінчено згадкою про процес в Карльсруге та про засуд Сташинського на вісім років ув'язнення, із головним вироком суду: Сташинський був тільки знаряддям, а справжні злочинці - скритовбивники сидять у Москві. Глядач не міг також мати сумніву, що цим злочинцем - скритовбивником є совєтський уряд, бо в драмі показувано високих старшин совєтського Комітету Державної Безпеки із ген. Шелепіном на чолі, який особисто нагороджував Сташинського високим совєтським відзначенням за виконані ним злочини. Показ драми тривав повну годину й вона, без сумніву, була виведена у великій стислості з відомими фактами, без характеристичних для такого роду голлівудських показів „переборщень" в один чи другий бік. Ті з наших громадян, що мали нагоду приглядатись цій базованій на фактах і документах драмі, із виразною прихильністю та симпатіями до українських жертв комуно-московських злочинів, поступили б справедливо, якби в листах до згаданої телевізійної сітки (CBS-TV, 477 Madison Avenue, New York City), чи телефоном (PLaza 1-2345) висловили їй свою опінію та признання за цей показ.

В ОБЛИЧЧІ КОМУНОКИТАЙСЬКОЇ ЗАГРОЗИ

Індійський прем'єр Неру, відомий із своїх невтралістичних і пацифістичних тенденцій, оглядає рушницю - автомат, запрезентовану йому редактором одного із бомбайських часописів. Востаннє З'єдинені Держави Америки доставили Індії один мільйон тонн військового виряду, зброї й амуніції.

Кеннеді висловив Стівенсонові довір'я

Об'єднані Нації, Н. Й. — Президент Кеннеді переслав особистого листа американському амбасадорові в Об'єднаних Націях Адлеєві Стівенсонові, в якому висловив признання за його працю та повне довір'я до нього й переконання, що й в майбутньому Стівенсон працюватиме в ОН на добро країни. Зокрема Президент висловив Стівенсонові подяку за його ролю під час останньої гострої кубинської кризи та висловив жаль з приводу „шуму", що його спричинила поява статті Стюарта Алсопа і Чарльза Барлетта в останньому числі „Сатардей Івнінґ Посту", де ті видатні публіцисти представили Стівенсона, як угодівця. Цей лист Президента — коментують газети — заперечує поголоски про нібито бажання Президента відкликати Стівенсона з його становища в ОН. Однак водночас стверджується, що Президент ані його брат, генеральний прокуратор Роберт Кеннеді, не бажають собі ніякого слідства, яким чином названі два американські публіцисти дізналися про подробиці тайних засідань Крайової Ради Безпеки чи пак так званого Екзекутивного Комітету, недавно покликаного Президентом для вирішування найважливіших державних справ.

В ОН прийшло знову до гострого зудару між Ізраїлем та арабами

Об'єднані Нації. — На спеціяльній політичній комісії Об'єднаних Націй, членами якої є всі членські країни ОН, чотири арабські держави — Об'єднана Арабська Республіка, Ливан, Ірак і Савді Арабія — виступили з гострими атаками проти Ізраїлю, закинувши сіонізмові схожість з нацизмом та імперіялістично-агресивні тенденції. У відповідь представник Ізраїлю закинув тим речникам арабських держав, що вони перейняті нацистським духом, що ненавидить жидів і довів до винищення їх 6-ох мільйонів під час останньої війни. Гуссейн Зульфікар Сабрі, заступника міністра закордонних справ Об'єднаної Арабської Республіки твердить, що він не є антисемітом, але антисьоністом, бо сіонізм нібито культивує „ізраїломанію" та нацьковує жидів в різних країнах до нелояльности супроти їх урядів. Речник Ізраїлю відповів, що не Ізраїль, але саме Об'єднана Арабська Республіка займається від років цькуванням одних арабів проти других та закликанням громадян сусідських арабських країн, як Савді Арабії і Йорданії, щоб тамошні громадяни вбили своїх володарів. Вся ця палка дебата виринула у зв'язку з дебатою над дальшою допомогою збоку Об'єднаних Націй арабським втікачам з Палестини ще з 1948 року. Вперті заходи американця д-ра Джозефа Джонсона, щоб конструктивно розв'язати проблему одного мільйона тих втікачів, не увінчалась до цього часу успіхом, хоч нібито вигляди на це покращали.

ОН ПОРУЧАЮТЬ ЗНОВУ РОЗЗБРОЄННЯ

СССР САБОТУЄ ПЕРЕГОВОРИ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ НА ЖЕНЕВСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

Об'єднані Нації.— 110-членна Економічна Комісія Об'єднаних Націй прийняла одностайно резолюцію, яка закликає до „посилення заходів, щоб швидко отримати загальне і повне роззброєння під успішною міжнародною контролею". Сталось це в минулу середу 5 грудня ц. р., після того, як ЗДА й СССР погодились на текст резолюції. Внаслідку тієї згоди голова Комісії, поляк Богдан Левандовський ствердив одностайність в Комісії щодо тієї резолюції, не піддавши її навіть під голосування. Резолюція вважає міжнародне роззброєння необхідною передумовою для перекинення великих фондів на допомогу недорозвиненим економічно країнам, щоб „впродовж одної ґенерації значно піднести теперішню життьову стопу" у тих країнах. Комісія ствердила, що тепер всі держави видають річно приблизно 120 більйонів долярів на зброєння. Ця велетенська сума рівняється двом третім всього крайового прибутку всіх недорозвинених країн у світі. Хоч існує острах, чи припинення державних замовлень у фабриках, що працюють на оборону, не спричинить поважних економічних трудноощів головно в царині безробіття, проте економісти, покликуючись на прецедент з часу після останньої світової і Корейської воєн, висловлюють переконання, що переставлення з воєнної на мирну продукцію може відбутися гладко, швидко і без великих потрясень. А втім, вся ця резолюція, як стверджують відразу найперші коментарі, має тільки суто-теоретичне й пропаґандивне значення, без виглядів на те, що вона може відбитись у реальній дійсності. Так ось в той сам день, в минулу середу, представники Заходу на 17-членній конференції роззброєння в Женеві, речником яких був американський делеґат Артур Дін, одверто закинули Совєтам, що вони „втратили всяке заінтересування" в договорі про припинення атомових експериментів. Артур Дін закинув совєтській делеґації, що вона намагається „в м а н е в р у в а т и Захід в безконтрольний мораторіюм" щодо підземних детонацій. Однак Артур Дін пригадав тут зламання Совєтами у вересні 1961 року такого мораторіюму, що його вони самі проголосили були 14 січня 1960 року, і тому З'єдинені Держави — заявив він — навчені таким сумним досвідом не погодяться на повірення знову на слово, без належної міжнародної контролі, що ніхто дійсно не буде переводити детонацій. СССР, вперто відкидаючи будь-яку міжнародну контролю над реалізуванням договору про припинення ядрових детонацій, практично унеможливлюють підписання його.

Аденауер переговорює з соціялістами

Бонн. — Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер, лідер керівної Християнсько-демократичної партії, конферував в минулий вівторок з лідером Соціял-демократичної партії Еріхом Олленгавером та заступником лідера 190-членної репрезентації соціялістів в парляменті, Гербертом Венером. Ці переговори викликали голосний відгук в цілій німецькій пресі, при чому однаково серед християнських демократів, як і серед соціялістів є палкі прихильники, але й палкі противники б л ь о к у обох тих партій. Противники такої комбінації в Християнсько-демократичній п а р т і ї твердять, що таким бльоком сам Аденауер допоміг би соціялістам прийти до влади, бо скріпив би їх авторитет та сам перекреслив би свій постійний арґумент, що соціялісти повели б Німеччину до хаосу і влегшили комуністам осягнення їх ц і л і. Знову ж серед соціялістів є також такі „л і в і", які вважають за дискредитацію соціялізму — лучитися з „реакційним" Аденауером. У зв'язку з цими переговорами — Вільні демократи висунули можливість зблькування також з соціялістами, щоб — поминувши Християнськ и х демократів — створити уряд спілки Вільних демократів і Соціялістів. Така спілка розпоряджала б у парляменті 257 мандатами, себто мала б 7 голосів більшости, але ця більшість тільки математична, а не дійсна, бо напевне багато послів з обох партій стримались би від голосування над вотумом довір'я такому урядові.

Сателіт погоди надаватиме відомості всім важливішим стаціям у світі

Вашинґтон. — К р а й о в а Аеронавтична і Космічна Адміністрація повідомляє, що випробовується нової системи сателіт погоди, який зможе впрост передавати відомості про погоду всім важливішим станицям погоди в світі. Згідно з теперішньою системою сателіт погоди „Тайрос" може передавати відомості про погоду тільки деяким стаціям на Землі, які мають дуже коштовне влаштування. У ЗДА є тільки дві такі стації, одна на східньому, а інша на західньому узбережжі цієї країни. За новою системою наземні стації мусітимуть мати влаштування, вартости $30,000, і вже зможуть діставати просто від сателіта вісті про захмарення та вітри. Можна сподіватися, заявив представник Космічної Аґенції, що численні стації погоди в світі зможуть користати з сателіта погоди. Зможуть це робити і стації погоди в СССР, як тільки совєтський уряд цього схоче.

Мирон Є. Отрок, студент-українець, згинув в автомобілевій катастрофі

Ню Бронсвік, Н. Дж. — В середу, 5-го грудня ц.р. тут згинув у нещасливому автомобілевому випадку молодий 22-річний студент університету Рутґерса сл. п. Мирон Євген Отрок. Молодий Мирон був здібним і визначним студентом і мав уже літом наступного року закінчити студії в ділянці плянування міст і географії. Тяжко пошкодженого у випадку автом, яким він їхав сам, відвезено Мирона до шпиталю, але вже по дорозі до шпиталю стверджено смерть. Батько покійного Мирона, це довголітній союзовий діяч і секретар 14 Відділу УНСоюзу в Нюарку, Михайло Отрок, який проживає в Кренбери, Н. Дж. Тіло покійного Мирона лежатиме в похоронному з а в е д е н н і в Кренбері і буде похоронене в суботу, 8-го грудня з української церкви в Ню Бронсвік, Н. Дж.

Концерт в честь Миколи Лисенка — велика культурна подія в Ню Йорку в найближчу неділю

Антін Рудницький

Ню Йорк. — Концерт, що його в найближчу неділю, 9-го грудня, влаштовують об'єднані українські хори „Думка" з Ню Йорку, „Кобзар" з Філядельфії та „Трембіта" з Нюарку в супроводі нюйоркської симфонічної оркестри та з гостинними виступами оперових солістів, сопрано Шарльотти Ордассі-Баранської і баса Осипа Гошуляка, буде одною з найбільших українських мистецьких імпрез в історії цієї світової метрополії. В концерті візьме участь, разом з оркестрою, понад 250 осіб. Диригентом і мистецьким керівником імпрези є композитор Антін Рудницький, а святочне слово виголосить гроф. д-р Зиновій Лисько. Концерт відбудеться в залі Гантер коледжу та почнеться точно о год. 8-ій вечері.

Конференцію про становище в Україні й еміґрацію влаштовує Об'єднання „Пролог" у Ню Йорку

Ню Йорк. — В суботу 8-го грудня ц. р., в залі Українського Інституту Америки відбудеться конференція Дослідно - видавничого Об'єднання „Пролог" на тему „Становище в Україні й еміґрація", під час якої будуть розглянені питання української молоді в краю і на еміґрації та можливості української визвольної політики на тлі сучасного становища на українських землях і поза ними. Конференція проходитиме у формі двох дискусійних форумів (панелів) й у першому з них, що буде присвячений питанням молоді, і що ним проводитиме, як модератор Володимир Н а г і р н и й, візьмуть участь: Марта Богачевська, Богдан Кравців, Ольга Кузьмович, Ярослав Лешко, Світляна Луцька і Надія Тимчук. У другому форумі на тему можливостей української визвольної політики, що ним керуватиме, як модератор Мирослав П р о к о п, братимуть участь Ярослав Гайвас, Всеволод Г о л у б н и ч и й, Роман Ільницький, Роман Рахманний і Богдан Чайківський. Відкриє конференцію, яка почнеться о год. 1-ій по пол., голова „Прологу" Микола Лебедь.

Українська хроніка

● **Вечір фортепіянових та скрипкових творів Миколи Лисенка** з приводу 120-ліття його народження і для вшанування його пам'яті в 50-ліття смерти відбувся заходом Українського Музичного Інституту в Дітройті, у виконанні його учнів у суботу, дня 17-го листопада ц. р. Вечір відкрив вступним словом д-р Богдан Кушнір і в його програмі окремі точки виконували: Борис Клюй, Христина Климишин, Оксана Скипакевич, Адріяна Кімлер, Ірина Строїч, Марія Миколенко, Орест Филипів, Уляна Варивода, Надія Олесницька, Христина Филипів, Анна Слюсарчук, Зірка Шумило, Євгенія Євич, Роман Тарнавський і Марія Лончина. Відбувався цей вечір у викладовій залі Дітройтського Інституту Мистецтв.

У Лондоні померло коло 60 осіб внаслідку мряки

Лондон. — Густа мряка, яка впала на британські острови, окутавши густим серпанком головно 12-мільйоновий Лондон, спричинила наглу с м е р т ь кількадесятьох осіб, особливо старших віком, хворих на серце або легені. Річ у тім, що в Лондоні багато фабрик і мешкальних бльоків є опалювані вуглем. Внаслідку густої мряки дим з отаких вугільних печей і коминів не всилі знятись вгору, осідає низько й насичує мряку. Те саме діється з отруйливими газами після спалювання газоліни в автах. Найбільша така катастрофа скоїлась була в Лондоні саме 10 років тому. Тепер британські власті видали розпорядження, щоб 200 лондонських шпиталів не приймали ніяких легших хворих, а тільки жертви мряки. Водночас заборонено покищо палити у вугільних печах. Комунікація в Лондоні та у великій частині Британії майже спаралізована. На шляхах стоять сотні авт, покинених власниками, як їх захопила густа мряка. Припинено цілком летунський рух, обмежено і сповільнено залізничий рух.

В АМЕРИЦІ

● **3-го грудня** 106-річний пресвітеріянський священик д-р Артур Дж. Браян в Ню Йорку відзначав свої народини в колі своїх приятелів. Він працює ще й тепер як касир організації Церковна Унія Миру і підписує коло 40 чеків тижнево. Він заявив, що не хотів би ще раз жити, бо не знає, чи його Бог знов благословив би так, як дотепер.

● **Поліція в Пентаґоні** у Вашинґтоні старається знайти 6 образів, які висіли на коридорі недалеко бюра секретаря оборони Роберта МекНамари, і тепер їх там немає. Представник Пентаґону не знає, чи ті образи пропали, чи їх тільки кудись перенесли.

● **Поштовий департамент** з острахом друкував окрему поштову різдвяну марку, бо не знав, чи вона „піде", але тепер її друк збільшили до 600 мільйонів, бо такий великий попит є на цю 4-центову марку.

● **В Ню Гейвені**, Конн., почався суд над Леонідом Танкелем, який як г о л о в а фірми „Дженерал Парсел енд Тревел Компані" вів нечесно працю та взяв від клієнтів десятки тисяч долярів, але не вислав за них пакунків до СССР. Тепер судять Танкеля за той великий обман тих людей, що хотіли д о п о м о г т и своїм рідним в СССР.

У СВІТІ

● **У Польщі** брак помешкань вирішно відбивається на проблемі — вінчань. Комуно-польські газети приносять платні оголошення парубків, що шукають жінок і дівчат, що шукають чоловіків, з захвалюванням на першому місці: „Гарна кімната з кухнею...". Багато молодих подруж не всилі після вінчання перенестись до власного помешкання і поки дістануть його — місяцями, а то й роками живуть розділені у помешканнях своїх батьків, де також нема змоги обоїх їх примістити.

● **В італійських газетах** появилось оголошення цирку, що він має на продаж четверо малих левенят. У тому цирку є багато левів, а втримування всього їх потомства дуже дороге. Зараз в першому дні продано всі 4 левенята по 100.000 лірів (160 долярів). Пару молодих левів закупили жінки, закохані в котах: вони рішили підховати собі леви; одно левенятко пішло до фармера, що хотів лева, щоб пильнував йому господарство, а одно левенятко закупив фільмовий продуцент для тресури до фільмів.

● **У Сеулі**, столиці Південної Кореї, відкрито народну школу для 63-х дітей, народжених з корейських матерей і американських батьків, вояків з часу Корейської війни і після неї. Ці діти — сироти: матері їх відцурались, а батьки здебільша не знають навіть про існування тих їх дітей. Тому, що ті діти відрізняються кольором шкіри і виглядом від інших корейських дітей, вони наражені на насмішки і збитки збоку корейських шкільних товаришів у спільних школах. Взагалі в Кореї є ще коло 1,000 дітей американських вояків. Коло 400 живуть з матерями, інші — у сиротинцях. 4.218 воєнних сиріт з Кореї прийнято в ЗДА, Швеції і Данії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA;" P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

„Яструби" і „голуби" в політиці ЗДА

В американській політиці у відношенні до Совєтського Союзу завжди існували дві тенденції, які відповідають двом течіям у широкому американському громадянстві: так званої твердої, безкомпромісової лінії і так званої м'якої лінії, що шукає в усіх справах обов'язкового компромісу. Правда, було б великим спрощенням твердити, що прихильники твердої лінії штовхають Америку до війни проти СССР, і що противники такої лінії є угодівцями, які хочуть миру за всяку ціну. Насправді ні в одному з цих таборів нема таких яскравих крайностей: Америка й американці не хочуть війни, але вони також відкидають концепцію британських пацифістів „радше червоний, як мертвий", і не вирікаються тих ідеалів, що саме й визначають межу, поза яку не можна поступатись. Так було, як згадано, завжди, від початку російської революції і приходу до влади большевиків. Передвісниками цих двох течій були вже розбіжні думки членів американської делегації на Паризькій мировій конференції в 1919-му році у підході до Сходу Европи, — вони особливо сильно проявились у зв'язку із справою визнання большевицького режиму в 1933-му році і пізніше, за урядування Ф. Д. Рузвелта та Гаррі Трумана. За Д. Д. Айзенгавера ці розбіжності наче затерлися, бо штамп закордонній політиці ЗДА надавала сильна індивідуальність Джана Ф. Доллеса.

Зате ці дві течії, ці дві тенденції виступили при теперішньому Президентові. Дж. Ф. Кеннеді покликав цілий гурт дорадників, здебільша з-посеред професорів Гарвардського університету, спершу до Білого Дому, потім частинно приділив їх до Державного Департаменту. У пресі раз-у-раз появлялись вістки про розбіжності між ними. Безумовно, наслідком цих розбіжностей було відсунення заступника державного секретаря Чарлза Бовлеса, нібито — за голосами преси — лідера „м'якої лінії" на становище дорадника в справах Латинської Америки та зріст впливів президентського асистента Мек-Джорджі Банді (зятя колишнього державного секретаря Діна Ачесона), покликання на директора Центральної Розвідчої Агенції Джона МекКона, призначення на голову шефів об'єднаних штабів генерала Макселла Тейлора, запрошування на вирішні наради колишнього високого комісара в Німеччині Дж. МекКлоя і названого Діна Ачесона — що всі вони мають марку речників „твердої" політики.

На тему „яструбів" і „голубів" пишуть автори сенсаційних ревеляцій про закуліся рішень Вашингтону в кубинській кризі, Стюарт Алсоп і Чарлз Барлетт у статті „В часі кризи" в „Сатердей Ірвінг Пості", яка наробила власне стільки шуму. Читаючи явне оскаржування в тій статті Адлея Стівенсона в угодівському підході до конфлікту з Кубою, наче автоматично виринає думка: строго неґативні інформації про Адлея Стівенсона подали цим публіцистам противники його і його „м'якої" політики, які хотіли б здискредитувати його в публічній опінії і підготовити психологічний ґрунт для його димісії. Названі журналісти твердять, що Стівенсон був цілком ізольований при остаточному вирішенні повести блокаду Куби, з можливостями затоплювання совєтських кораблів, бомбардування ракетних баз на Кубі і з ризиком війни в ім'я загородження Москві шляху до Західньої гемісфери.

Цієї цілі ще не осягнено. Але за надзвичайно відрадне явище треба прийняти те, що серед 9-ох членів створеної Президентом так званої Екзекутивної Комісії Крайової Ради Безпеки, яка приймає усі найважливіші рішення — нема прихильників „м'якої лінії" супроти Москви. Що коли навіть „яструби" й „голуби" вибирають середній шлях, він не є угодівським шляхом. І що угодівські тенденції не мають податливого ґрунту в Білому Домі.

Совєтський антисемітизм

На тему совєтського антисемітизму останнім часом в західній пресі написано багато. На підставі скрупулятно збираних жидівськими організаціями інформацій про ситуацію жидівського населення в Совєтському Союзі, заарештовано багато незаперечних фактів про наявність дискримінації жидівської культури, мови і релігії в СССР.

Публіковані в західній пресі ревеляції про совєтський антисемітизм затривожили кремлівських самодержців, і вони через свої пропагандивні експозитури й агентури закордоном повели широку „вияснювальну" кампанію, щоб заперечити встановлені факти і роблені проти совєтського режиму закиди. На терені ЗДА і в інших країнах Заходу почали появлятися великими тиражами брошури й летючки про „брехливу фашистську кампанію" проти Совєтського Союзу з одночасним намаганням довести, що ніякого антисемітизму в СССР нема.

Одніею з таких публікацій є брошура „проґресивного" публіциста Герберта Аптекера, народженого в Ню Йорку американського громадянина, опублікована цього року В-вом „Ню Сенчері Паблишерс" п. н. „Обман з совєтським антисемітизмом". Названий автор намагається довести, що Совєтський Союз був „рятівником" европейського жидівства від знищення гітлерівськими ордами, що в СССР жиди втішаються всіми вольностями, і що „комуністичний режим докладає всіх можливих зусиль, щоб багатство жидівської думки, культури і жидівських життьових реалій зробити надбанням всього населення Совєтського Союзу". З наведених Гербертом Аптекером — без подання справжніх джерел — даних, виходить, що жиди, кількість яких за переписом 1959-го року становила 2 268 000 осіб, значить 1.1%, стоять на 3-му місці за росіянами й українцями щодо високої освіти, бо на 1 грудня 1960 року було студентів 2 070 0000 російської національности, 517-000 українців і 291 000 жидів, останніх у-трос, а то й учетверо більше, як білорусів, грузинів чи вірмен. Так само перевищувала білорусів і грузинів кількість спеціялістів жидівського походження, яких в згаданому році було в СССР 427 000. Займали третє місце жиди також — за росіянами й українцями — між науковими робітниками.

Майже рівночасно з цією публікацією, в листопаді цього року появилося у Москві число публікованої різними мовами — англійською, французькою, еспанською — пропаґандивної газети „Москов Нюз" із статтею редактора видаваного в СССР для жидів журналу „Совєтіш Геймлянд" Аврама Гонтаря п. н. „Жиди — рівноправна національність". Не зважаючи на те, що публікація Аптекера вийшла в Ню Йорку, а „Москов Нюз" у Москві, обидві енунціяції оперують тими самими числовими даними й арґументами, інколи в дослівному звучанні, так, нібито один автор переписав від другого. Різниця між ними тільки в тому, що Гонтар говорить про те, про що боявся говорити американець Аптекер — про релігійну ситуацію жидів в СССР. Проте, намагання Гонтара з'ясувати факт зменшення числа віруючих жидів в СССР перемогою наукових матеріялістичних поглядів цілком непереконливі. Так само, як Аптекер, і Гонтар не може з'ясувати факту, чому на понад два мільйони жидів в СССР тільки 20% говорить жидівською мовою, а решта — 80% назвала своєю рідною мовою „русску".

Названі енунціяції, так, як і багато інших в цьому напрямку, наявности антисемітизму в СССР не заперечили. Вони тільки підтвердили часто недобачуваний в західній публіцистиці факт, що здійснювання комуністичним режимом денаціоналізації і русифікації стосується не тільки жидів, як окремої національної і релігійної групи, але що з такою самою, а подекуди й куди гіршою дискримінацією в релігійному та мовному відношенні зустрічаються і національні збірноти інших поневолених Москвою народів.

Валерій Остапенко

ПРО ПОСТУПКИ ХРУЩОВА

У зв'язку з кубинською кризою суспільна опінія західнього світу, як ніколи раніше, загострила свою увагу на питання: що в дійсності являють собою совєтські збройні сили?

Це пояснюється тим, що з початком кубинської кризи в сферу міжнародної політичної діяльности увійшов елемент суто воєнного характеру. З одного боку, совєтський уряд хотів використати Кубу як воєнну базу для ракет, спрямованих на Америку, і тим самим зайняти в Новому Світі командне становище. З другого боку — Америка встановила морську блокаду Куби і провела відповідну дислокацію наземних військ. Але до відкритого воєнного конфлікту не дійшло, бо Хрущов пішов на поступки і прообіцяв забрати ракети з Куби.

Багато людей зробили з цього висновок, що совєтські збройні сили слабі. Згадувалося тут ще й інші фактори, як політичні, економічні, внутрішньо - партійні, але при цьому завжди відчувалась якась неконкретність, недоговореність, так, нібито це питання настільки маловажне, що, відповідаючи на нього, можна обмежитися поверховними висновками, здогадами й передбаченнями.

Очевидно, тут мусить бути якесь одно поняття, яке дало б повну й правильну відповідь на питання: чому в кубинській кризі совєтський уряд пішов на поступки.

Таким поняттям є „воєнний потенціял".

Чому „воєнний"?

Бо зовнішня політика кожної держави, особливо в нашу добу, неодмінно має в собі елемент воєнного характеру, тобто ця політика мусить спиратися на воєнну спроможність своєї держави.

Чому „потенціял"?

Бо воєнна спроможність держави залежить, передусім, не від кількости дивізій, не від суми всіх бойових засобів та можливостей, а від показника „інтенсивности" цих засобів, точніше — від показника корисного напруження сил даної держави.

Воєнний потенціял визначається за формулою — $П = (а.в)М$, де: П — потенціял, (а.в) — „бойовий коефіцієнт", М — „моральний коефіцієнт".

Бойовий коефіцієнт — це здобуток абсолютних можливостей (маса населення, сировина, географічні умови) при відносних можливостях (система комплектування збройних сил — для використання цих мас населення, ступінь розвитку промисловости — для використання сирих матеріялів, і засоби поборювання географічних умов при дислокації військ).

Моральний коефіцієнт — це всесильний фактор воєнного потенціялу.

Така метода визначення воєнної спроможности держави є єдиноправильною, отже, цю методу можна застосувати для визначення причини совєтських поступок на Кубі.

Що ж являє собою воєнний потенціял СССР?

Розглянемо це питання по окремих факторах.

Абсолютні можливості Совєтського Союзу більш-менш такі, як і Америки. Масою населення, джерелами сировини й географічними умовами (власна територія і сфера зовнішніх впливів) ці дві держави майже дорівнюють одна одній, з невеликим відхиленням в той чи інший бік.

Але щодо відносних можливостей, тобто щодо системи комплектування збройних сил, ступеня економічного розвитку і засобів використання географічних умов при дислокації військ і матеріялів — Совєтський Союз лише в першому факторі, в системі комплектування збройних сил, недавно вийшов на рівень передових держав. В інших двох факторах він і досі залишається позаду Америки. Якщо ж при цьому взяти під увагу показник інтенсивности цих факторів, то відношення сил ще більше зміниться в користь Америки. Наприклад, Америка в період найбільшої воєнної активности ніколи не доводила інтенсивність своєї промисловости до максимального напруження. Натомість, Совєтський Союз, навіть у мирний час, свою промисловість напружує до максимуму. Якщо для ремонту середнього розміру корабля з ушкодженням на 10% американським технікам треба два місяці, то совєтським шість, а то й більше. Отже, не кількість бойових одиниць — дивізій, літаків, підводних човнів — визначає воєнну спроможність, а інтенсивність дій цих одиниць, інтенсивність засобів їхнього виробництва, комплектування, постачання.

І, нарешті, щодо „морального коефіцієнту".

В подіях на Кубі моральний коефіцієнт СССР значення не мав. Про всі події, зв'язані з Кубою підсовєтські народи були інформовані так, як це хотілося Хрущову, а різні демонстрації „протесту" проти американського „імперіялізму", влаштовувані Хрущовим, очевидно, не можна вважати за показник морального стану підсовєтських людей.

Натомість американський моральний коефіцієнт в подіях на Кубі відограв велику ролю. Можливо навіть, що він був головною причиною поступок Хрущова. Висилаючи ракети на Кубу, Хрущов думав, що американський уряд під впливом суспільної опінії не зробить жадних рішучих заходів, обмежившись, як це бувало раніше, нотами протесту. Але сталося інакше, сталося те, чого не сподівались ані Хрущов, ані, навіть, дехто на Заході. Народ, який увесь час виявляв мирні тенденції — активно підтримав воєнні заходи свого уряду. Мало того, той народ навіть виявив деяке незадоволення з приводу того, що цих заходів не вжито раніше...

Шукаючи відповіді на питання, чому совєтський уряд пішов на поступки в кубинській кризі, не можна оминути і цей моральний фактор.

Взагалі всю зовнішню політику СССР слід розцінювати не по окремих факторах, а в їхній сукупності, вираженій в аспекті воєнного потенціялу, бо сама природа совєтської діяльности в своїй основі відкидає елемент духовости і спирається на елементах сили, залякування, примусу, як і вся комуністична ідеологія з її діялектичним матеріялізмом.

Роман Рахманний

1967 — ВИКЛИК УКРАЇНЦЯМ КАНАДИ І ЗДА

Наступні п'ять років будуть для українців Північної Америки — зокрема Канади — своєрідною пробою сил. Бо хоч людство час від часу опиняється на грані всесвітньої катастрофи, життя тече своїм руслом, і нам доводиться здійснювати наші поточні завдання, укладати пляни на будуче, щоб, бува, події будня не заскочили нас, зайнятих світовими справами. На світові проблеми ми й так не маємо впливу: державні діячі Заходу не питатимуть нас про нашу думку, коли вони вважатимуть за доцільне обстрілювати ракетами Східню Европу, а кремлівські можновладці не попередять нас, коли думають вони розпочати ядрову атаку на країну нашого поселення. Тому краще зайнятися справами, які безпосередньо заторкують нас, як українців і як мешканців-громадян цієї країни. Це — справді реальні, невідкладні справи, на розвиток яких ми можемо мати вплив.

1967-ий рік у цьому відношенні є роком виклику для нас. Тоді бо канадійці відзначатимуть соті роковини утворення сучасної канадійської державної конфедерації — Домініону Канада. Ювілейні заходи заплановано на цілий рік. Крім офіційних церемоній, мистецьких виступів, відкриття пропам'ятних будівель тощо, передбачається, що Канада буде черговим господарем міжнародної всесвітньої виставки. Така виставка, а вона матиме місце у Монтреалі, притягне до Канади мільйони відвідувачів, які матимуть можливість безпосередньо ознайомитись з цією країною, її мешканцями, їхніми здобутками тощо.

Українці Канади пройшли чималий шмат дороги спільно з іншими канадійцями протягом столітнього етапу розвитку цієї північно- американської держави; у 1967-му році сповниться 75 років з дня поселення українців у Канаді. З того часу українсько - канадійська спільнота розвинулася не тільки чисельно, але й якісно, здобувши для себе певну економічно - політичну позицію; вона, зокрема, зберегла своє національно - культурне обличчя. Є підстави твердити, що українці зробили помітний вклад у розвиток цієї країни.

1967-ий рік буде доброю нагодою ознайомити із здобутками нашої національно-етнічної групи як наших співгромадян, так і численних відвідувачів, які побувають протягом того ювілейного року в Канаді. З пресових повідомлень знаємо, що деяку видавничу підготову до ювілейного року здійснює український відділ Канадійського Леґіону в Торонто; ми певні, що й Комітет Українців Канади має на увазі ряд окремих заходів. Однак, нам треба заздалегідь обмірковувати можливості української участи у всесвітній виставці, яка відбудеться в Монтреалі.

Не бачу надто великої трудности для канадійських українців — при допомозі американських українців — зорганізувати, принаймні, скромний український павільйон у рамках виставкової площі „Канада". Українська спільнота в Канаді є складовою частиною канадійської держави; вона являє собою цінний і цікавий аспект канадійського життя, а особливо підходу до складних національно-культурних проблем. Показати той аспект — значить показати одну з маркантних рис цієї держави. Поряд з цим ми пригадали б мешканцям Західньої півкулі, що живучість українського народу велика, що його духа не підірвати, а творчість українців дає конструктивні результати, якщо запевнити їм основні права і вольності людини.

Мабуть, не треба окремо пригадувати, що посередньо ми розкрили б облудність тверджень совєтської пропаганди, яка намагається переконати і нас і наших земляків в Україні, що, мовляв, всі блага для українського народу походять з ласки Москви. Нашою участю у всесвітній виставці ми також сконфронтували б конкретні досягнення українських поселенців - імігрантів з недоліками т. зв. радянської української держави, яка навіть не спроможна мати свого дипломатичного представника в Канаді — країні з численним населенням українського роду. Напевно у виставці візьмуть участь і туристи з України і різні чиновники совєтського партійно-державного апарату. Тож і їм треба показати, що ми існуємо, діємо, мислимо по-українському, хоч і не підкоряємось Москві і не користаємо з „благ" її ідеології. Ачей вони розкажуть своїм рідним в Україні про те, що українці на північно-американському континенті мають кращі побутові умовини життя і національно-культурного розвитку, ніж сім мільйонів українців на території Російської Федерації: українці в Канаді зберегли своє національно - культурне обличчя, а українців у Російській Федерації позбавлено їх власної преси і українських шкіл.

Протягом півроку тривання виставки місто Монтреаль може бути свідком різнородних українсько - канадійських і навіть українсько - американських культурних та організаційних заходів. Адже Канада і ЗДА — дружні сусіди, об'єднані спільними інтересами, а українські групи в цих країнах тісно співпрацюють. Тому у ювілейному році можна було б скликати до Монтреалю надзвичайний конґрес КУК і надзвичайну конвенцію УКК; різні наші установи й організації — лікарів, інженерів, підприємців — могли б відбути там свої з'їзди, щоб світ побачив їх при конструктивній роботі. Монтреаль — ідеальне місто для таких з'їздів: щороку відбуваються там міжнародні наукові й професійні конґреси та конвенції.

Наші наукові товариства могли б організувати на той час свої конференції, а політичні діячі еміґрації могли б зустрінутися і обміркувати основні проблеми української визвольної справи. Наша молодь могла б відбути свій з'їзд у Монтреалі під гаслом „один український народ — одна українська молодь". А втім, справжнім досягненням української еміґрації в цьому п'ятилітньому періоді було б скликання до Монтреалю Світового Конґресу Українців, який завершив би консолідацію українських сил поза межами України.

Можна було б подати ряд інших пропозицій у цьому відношенні. Однак, ті чи інші проєкти не змінять основної вимоги часу: нам конче треба, врешті, вийти на міжнародний форум, як єдина, зцементована громада з конструктивним пляном - концепцією нашої діяльности на цьому континенті, з конструктивним підходом до проблем нашої батьківщини, гнобленої Москвою. Участь в ювілейному році Канади і відзначення 75-ліття українського поселення в цій країні, участь у всесвітній виставці — один із таких шляхів у широкий світ.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ГОЛОС ЧИТАЧА

Про „передчасні некрологи"

Прочитавши передовицю „Свободи" з 17-го листопада цього року „Передчасні некрологи", я був дуже здивований тим, що обережна й коректна „Свобода" могла її вмістити.

Ніксон належить до правого крила Республіканської партії, і мені зрозуміло, що часопис „Свобода", як орган консервативної думки, є великою його прихильницею, однак із способом писання цієї передовиці я ніяк не можу погодитися, бо такий підхід до справи закриває нам двері до Білого Дому і викликає не дуже прихильне ставлення до нас, українців, збоку урядуючих кол. Для поширення фронту наших прихильників ми мусимо вести гнучку політику, не зачіпаючи ані одну, ані другу домінуючу тут партію.

У „Передчасних некрологах" читаємо: „Ніксонові Хрущов не може забути розторощуючих відповідей у Москві". Які це були „розторощуючі відповіді" наш український загал або не знає, або знає дуже мало, однак всі виборці знають, що Ніксон їздив до Москви для того, щоб запросити Хрущова до ЗДА, де його й приймали по приїзді з великою помпою (навіть дали в його честь 12 стрілів з гармат, яка то честь йому, як прем'єрові, зовсім не належала). Подруге, знають і те, що сенатор Фулбрайт хотів притягнути Ніксона до відповідальности за те, що він у Москві вибачався перед Хрущовим за „Тиждень Поневолених Націй". Потрете, Ніксон назвав Кеннеді „президентом для шумовиння". Почетверте, всі добре знають і пам'ятають його нефортунну подорож до Південної Америки. Поп'яте — що Кастро є дитина республіканського уряду, віце - президентом якого був Ніксон, а зовсім не каліфорнійського губернатора Бравна. Пошосте, — всі добре знають Ніксона, як запеклого ворога медичної опіки над пенсіонерами, як ворога всякого поступу і лібералізації і як оборонця великого капіталу, хоч він такої оборони менш за все потребує.

Отже, Ніксон не є вже такою ідеальною людиною, як Ви його при всякій нагоді виставляєте, і у своїй поразці він сам собі завинив.

Орієнтуватися при виборах на московську „Правду" або на те, що сказав Хрущов — річ дуже небезпечна. Я, як учасник визвольних змагань 1917 - 1920 років, большевиків дуже добре знаю. Вони думають одно, кажуть друге, а роблять щось цілком інше. Можливо, що вони, разом з Гіссом, мали інтерес піддержати падаючий авторитет Ніксона. Але шедевром передовиці „Передчасні некрологи" були слова, які наводжу без змін: „Комуністи, проґресисти і збаламучені ними лібералі кинули всі засоби й сили, щоб закінчити політичну кар'єру Ніксона на терені Каліфорнії".

Що ж по-Вашому, Панове, губернатора Бравна вибрали комуністи, проґресисти і збаламучені лібералі?

Цікаво, до якої з цих трьох категорій Ви причисляєте президента Кеннеді, який приїхав до Каліфорнії спеціяльно для того, щоб підтримати кандидатуру губернатора Бравна?

Ні, Панове, так жонґлювати словами річ цілковито недопустима, а особливо, коли Вам ідеться про визволення України і про придбання для неї приятелів.

Чи може Ви думаєте, що Вашу цю „філософію" не буде читати Державний Департамент? Можу Вас запевнити з досвіду нашого міннесотського життя, що Державний Департамент дуже добре про все поінформований. А те, що Ви пишете у злобі за поразку Ніксона, далеко не дрібниця.

„Передчасні некрологи" зробили для української справи велику шкоду.

Щодо Хрущова, то він чудово знає про те, що комунізм зачеплюється найкраще там, де уряди є право-консервативні й реакційні. Прикладом може бути Росія, Китай і Куба. Лібералізму ж Хрущов боїться ще більше, як Ви, Панове.

В. Романовський

Міннеаполіс, Мінн.

Борис Антоненко-Давидович

ЗА ШИРМОЮ

РОМАН

(47)

Раптом страшний рев, від якого позакладало Жучці вуха, хмара гарячої пари й грім заліза, що їх не знати звідки нанесло враз, — урвали їй муку прощання. Жучка присіла на всі чотири лапи, але не зрушила. Їй здалося, що якась могутня, неземна сила змете зараз її і стару, і вона заплющила око, уткнувши морду в ноги старої. Та стара й далі тихо пестила її спину. А коли Жучка, тремтячи, з страхом розплющила повне жаху око, вона здивовано побачила перед собою цілу вулицю залізних кибиток, що стояли чомусь не на землі, а на високих чорних гарбах із залізними колесами. Сила людей виходила східцями з тих кибиток, спішила кудись, а назустріч їм дерлися з кошиками, з валізами, з дітьми інші, штовхали одне одного, двічі болюче штовхнули чимось у бік і Жучку... Десь позаду бевкнуло щось один раз, немов ударили молотком у великий порожній казан. Жучка очманіла. Такого їй ще ніколи в житті не доводилось бачити! Навіть у дворі МТС, куди її якось давно загнав був випадково голод, не було нічого подібного. Щоправда, і там бряжчало залізо, бридко чмихав смердючий трактор, та все стояло там на місці. Тут же всі кудись поспішали. Навіть син старої і той дядько від коней схопили речі, за ними підвелася з місця й стара, і її рука назавжди відірвалась від Жуччиної спини. Людські ноги й речі враз сховали від Жучки стару, і Жучка ледве натрапляла нюхом на її слід на землі, бо навколо пахло хлібом, шмаровидлом, печеним м'ясом, чужими ногами і ще безліч усяких запахів лоскотали Жучці ніс і пантеличили собаку. Нарешті вона зовсім згубила слід старої і з одчаю заскавчала. Та людей, на щастя, перед нею поменшало, і нараз Жучка здивовано побачила, що стара теж для чогось лізе східцями в одну з тих чудних залізних кибиток, а за нею, підтримуючи стару під лікті, спинається її син, далі пнеться з речами той дядько від коней... Жучка остаточно розгубилась і нічого не могла збагнути. Вона підбігла й собі до тої кибитки, навіть спробувала була видертися по тих крутих східцях до старої, але її боляче відштовхнули ногою.

Жалібно скавулячи, Жучка бігала вздовж вагону, задираючи до відчинених вікон морду, але там виглядали вже чужі люди. Вона перебігла між колесами на другий бік, знову оббігла весь вагон, але старої ніде не було...

Олександер Іванович подякував боніфікаторові, поклав на полиці речі і заходився стелити матері постіль. Гудок паровоза, рух людей і все те сум'яття, що враз здіймається, коли на станцію прибуває поїзд, владно ввімкнули його в свій вир, і на який час ним опанувало одне тільки бажання — мерщій дістатися до вагона й вигідніше влаштувати матір. Зараз він був заклопотаний, щоб матері було м'якше лежати й не прохопило протягом з вікон. Коло протилежного відчиненого вікна стояла дівчина з блакитним бантиком на голові й безнастанними запитаннями заважала своїй матері розкладати сніданок на столику. Олександер Іванович хотів уже був попросити дозволу зачинити вікно, коли дівчинка висунулась у вікно й вражено запитала:

— А чому в собачки одне очко? Мамо, собачка плаче! Чого вона плаче?

Мати Олександра Івановича стрепенулася.

— Це Жучка!.. — пошепки сказала вона й встала. — Вона шукає нас, Сашку... — Мати схопилась рукою за край горішньої полиці й подалась до вікна.

Справді, внизу проти вагона стояла в розпуці Жучка й, задираючи вгору морду, жалібно скавчала.

—Жучко! — набравши в груди повітря, з останніх сил крикнула мати й простягла руку в вікно.

З нестямної радости Жучка високо підскочила вгору, але далеко було їй тепер до любої старечої руки! Та вона була щаслива й з того, що хоч бачила цю руку й чула милий знайомий голос.

— Дай, Сашку, я щось кину їй, вона ж бо ще й не їла сьогодні...

Олександер Іванович виходила з кошика навмання булку й варену курячу ногу.

Мати похапцем кидала їй через вікно шматки булки, кинула подалі від вагона й курячу ногу і все примовляла, як колись на вгороді:

— Їж, Жучко! Їж, кудлата!..

Жучка нюхала на льоту все, що кидалось їй, але ні до чого не доторкнулася. Вигинаючи свій кошлатий тулуб, присідаючи на задні лапи, вона високо підстрибувала, силкуючись доскочити до руки старої, та марно...

Удруге десь ударили в казана, хтось різко свиснув неподалеку, і гаряче страховище попереду сердито загарчало, зашипіло й чмихнуло. Знову навкруги знялась веремія, і Жучка з несподіванки присіла. А коли трохи очутилась, побачила, що колеса залізної гарби котяться, і дивна кибитка з старою пливе повз неї в повітрі й віддаляється. І все швидше, швидше, а рука старої меншає, меншає, та все ще махає їй з вікна, все махає...

— Живи, Жучко! Прощай, прощай!..

. . . .

Довго ще після того, як відійшов швидкий „Наманган — Ташкент через Коканд", начальник станції і старий касир в окулярах, прогулюючись по перону, бачили недалеко спорожнілої станції чорну суку, що стояла чогось коло рейок і, підібгавши під ноги хвоста та вся моторошно наїжачившись, тихо вила й витягала морду в далечінь. Туди, де поїзд, повертаючи перед залізничним мостом на захід, спочатку видовжився темнозеленою змією, далі витягнувся в чорну нитку й, нарешті, зовсім розтанув у блакитній імлі.

ВІСТІ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЗДА

НАУКОВІ КОНФЕРЕНЦІЇ І ДОПОВІДІ

Сьогорічний осінній сезон конференцій відкрито 29-го вересня 1962 доповіддю заст. голови, проф. д-ра Осипа Андрушкова, який перед численно зібраною авдиторією, поділився з присутніми своїми враженнями та спостереженнями із Міжнародного Конґресу Математиків. Цей Конґрес відбувся в днях 14—22 серпня в Стокгольмі. Проф. Андрушків, який є звичайним професором Ситон Голл університету в Нюарку та головою Департаменту Математики тогож університету, виголосив на Конґресі доповідь на тему: "A Characterisation of Rings Orderable in a Non-Archimedean Way".

З українців вільного світу брав участь в Конґресі Математиків теж проф. д-р Волод. Богун-Чуднців, з університету в Балтіморі, Мд.

Мистецтвознавча Комісія НТШ влаштувала Наукову Конференцію на пошану 85-річчя народин мистця Олени Кульчицької. Конференція відбулася 6-го жовтня 1962 р. Доповіді виголосили: проф. Б. Загайкевич — про життя і творчість О. Кульчицької, д-р М. Кобринська говорила про Кульчицьку як етнографа, проф. Д. Горняткевич поділився з присутніми своїми спогадами про Перемиський Парнас, а проф. А. Малюца представив постать Кульчицької в сучасному українському малярстві. По Конференції відбулася виставка творів Кульчицької та матеріялів про її творчість. На виставку надіслали експонати: проф. Б. Загайкевич, п-ство Кобринські, Кочани, Л. Р. Лепкі, Мосевичі, Никифораки, Падохи, В. Савчаки, Турко, Ястремські. З нагоди цієї Конференції Наукове Товариство ім. Шевченка та Об'єднання Українських Мистців Америки вислали привіт хворій малярці, яка під цю пору живе у Львові.

35-річчя наукової праці голови Осередку НТШ у Вашингтоні, проф. д-ра Пантелеймона К. Ковалева вшановано окремою Науковою Конференцією 20 жовтня 1962 р. На Конференції директор Філологічної Секції, проф. д-р Василь Лев виголосив доповідь про життєвий і науковий шлях Ювілята, а сам Ювілят говорив про „Українську мову в світлі сучасної науки". Конференцію проводив секретар Філологічної Секції, ред. Богдан Кравців. По Конференції відбулася виставка наукового доробку Ювілята в кількості поверх 450 праць. На закінчення вечора відбулася зустріч Ювілята з учасниками Конференції, що протяглася до пізніх годин ночі.

3-го листопада 1962 р. Філологічна Секція НТШ влаштувала доповідь професора Пенсилвенського університету, проф. д-ра Григора Лужницького на тему „Забуті матеріяли до історії української культури". Конференцію проводив ред. Б. Кравців. 17 листопада 1962 відбулася в рамені цієї ж Секції доповідь проф. д-ра Володимира Безушка на тему „Сюжети в оповіданнях Івана Франка".

Педагогічний Інститут при НТШ.

Під дирекцією проф. д-ра Едварда Жарського розпочав Інститут виклади другого семестру 29 вересня 1962 р. Виклади відбуваються в суботу кожного тижня і тривають 5 годин. В Інституті викладають: проф. д-р К. Кисілевський, проф. Б. Загайкевич, проф. Д. Горняткевич, проф. д-р В. Лев, проф. А. Москаленко, асист. Л. Храплива, проф. д-р Е. Жарський. В програмі навчання є українознавчі та педагогічні предмети. Відкривається також курс позаочного навчання.

Праця Осередків НТШ.

Осередок НТШ у Вашингтоні під головуванням проф. д-ра П. К. Ковалева накреслив плян праці в біжучому сезоні і влаштовує в грудні 1962 зустріч українських науковців з громадянством з нагоди річної конференції американських філологів. Крім того заплянувано доповіді проф. П. Ковалева, Т. Фесенка і інших, та щорічну Наукову Шевченківську Конференцію.

Осередок НТШ в Клівленді якого головою є проф. д-р М. Пап, влаштовує в біжучому сезоні цикл доповідей на тему „Українська наука в Україні і на еміграції" та Святочну Конференцію разом з концертом, для відзначення 90-ліття НТШ.

Осередок НТШ у Філядельфії, під головуванням д-ра Д. Богачевського, заплянував: доповідь на тему Міжнародного Фестивалю Молоді в Гельсінках, дискусійний вечір для обговорення виданого останньо, 8-го тому Бібліотеки Українознавства, з працями о. Т. Войнаровського і о. І. Сохоцького, доповідь мгр. М. Богачевської, проф. д-ра Г. Лужницького та Урочисте відзначення 90-річчя НТШ, з участю професорів Пенна університету.

Про діяльність інших Осередків подамо в наступному випуску Вістей НТШ.

Наукова, видавнича та суспільна діяльність членів НТШ.

З нагоди 8-го Конґресу УККА, голова НТШ, проф. Роман Смаль-Стоцький виголосив 12-го жовтня 1962, на форумі Конґресу доповідь на тему заграничної політики ЗДА у відношенні до СССР.

У Міжнародному Конґресі Математиків в Стокгольмі взяв участь заст. голови НТШ проф. Сітон Голл університету, проф. д-р О. Андрушків. В поворотній дорозі проф. Андрушків відвідав наукові центри у Франції, Німеччині і Італії.

Проф. д-р П. К. Ковалів, який перед кількома місяцями видав перший том „Лексичного фонду літературної мови Київського періоду 10—14 ст.", приготовляє до друку другий том цієї незвичайно цінної та основно опрацьованої наукової праці, що з'ясовує скарбницю давньої літературної мови та кількісний обсяг лексичного матеріялу того ж періоду.

В Науковому Конґресі Товариства Студій над Африкою, що відбувся 11—13-го жовтня 1962 р. у Вашинґтоні, взяв участь проф. Юрій Шумовський і виголосив доповідь у французькій мові на тему „Глиняні посудини культового значення в Судані". На підставі власних розкопок і дослідів проф. Шумовський обговорив арнаментику і форми посудини і знарядів культового значення від протоісторичної доби по сьогоднішній час. Проф. Шумовський приготовляє до друку другий том праці про Африку п. н. „Слідами минулого й сучасного Західньої Африки", де описує наукові розкопки, народні звичаї, побут та життя мешканців і ін.

Керівник Історично - Філософічної Секції на ЗДА, проф. д-р Матвій Стахів, автор багатьох праць з історії визвольних змагань („Перша совєтська республіка в Україні", багатотомова праця п. н. „Західня Україна") видав перший том своєї нової праці п. н. „Україна в добі Директорії УНР", як том 10-ий Бібліотеки Українознавства. На 272 сторінках автор подав синтетичний огляд історії української державности від 15 листопада 1918 р. до 15 січня 1919 р.

Проф. д-р Василь Ленцик, професор Стемфордського коледжу, доктор Українського Вільного Університету, захистив свою докторську працю на тему „Східня Католицька Церква та цар Микола I" на історичному Відділі Фордгемського університету в Ню Йорку у проф. д-ра Оскара Галецького.

Звідомлення про доповідь доц. д-ра Юрія Фединського, відчитану на Конґресі Української Науки в Ню Йорку в 1961 р., про „Українську територію над Дунаєм", надрукував квартальник „Донавравм" у Відні в ч. 2-3 за 1962 р. На цьому місці хочемо зазначити, що д-ра Фединського обрано секретарем Міжнародного Об'єднання Правничих Бібліотек, та членом Комісії Заграничного Права і Комісії Реєстрації заграничних періодиків цього ж Об'єднання. Д-р Фединський брав участь в конвенції Американського Об'єднання Правничих Бібліотек в Сан Франсіско в липні 1962 р.; тепер приготовляє до друку обширну працю „Українська територія над Дунаєм".

Д-р Петро Оришкевич, Гаєтсвилл, готує до друку працю н. т. „Мапи України" в серії видань Бібліотеки Українознавства НТШ, а проф. Степан Килимник, Торонто закінчив та приготовив до друку п'ятий том „Українського року у народніх звичаях".

Проф. д-р Л. Дмоховський, професор університету Тексас, опублікував дальші свої праці з ділянки дослідів пістряка, а саме: "Sites and Modes of Virus Reproduction," "Studies on a Virus Isolated from Eyes of Cattle with Infectious Kerato-Conjunctivitis," "Submicroscopic Morphology of Mouse and Rat Leukemia Induced with Mouse Leukemia Virus," "Electron Microscopic Studies of Rat Leukemia."

Нові члени НТШ.

Прийнято таких нових членів - прихильників: інж. Євген Сумик, Нептун Сіті, Н. Дж., і д-р Мира Сагайдак, Парма, Огайо.

Бібліотека і архів.

Завдяки жертвенності наших установ, організацій, видавництв, редакцій та приватних осіб — бібліотека та архів НТШ доповняється цінними дарами: книжками та архівними матеріялами. У звітному періоді передали до нашої бібліотеки та архіву цінні книжки, періодики та архівні матеріяли: Осип і Анастазія Кочан, Віндгем — комплект всіх річників „Юкреніен Віклі", оправлених у тверді обкладинки, д-р Борис де Веліґост Лоцоцький, Ню Йорк — бібліотеку та архів кн. Івана з Токар Токаржевського-Карашевича, Лондон, д-р Л. Р. Лепкий, Бронкс, Антін Маланчук, Ню Гейвен, Теодор Семаківський, Аґвані, проф. Євген Онацький, Буенос Айрес — манускрипт італійсько - українського словника та архів, п. Олена Падучак, Ассунціон, Параґвай — архів сл. п. І. Падучака, що відноситься до історії української еміґрації в Параґваю, проф. д-р В. Калина, Ню Йорк, д-р В. і Ю. Трухлі, Шікаґо, дир. А. А. Терещенко, Ню Йорк, доц. д-р Ю. Фединський, п. Т. Романишин, Торонто, д-р Михайло Димицький, Філядельфія, адв. д-р Ярослав Гриневич, Ню Йорк, Іван Пиндус, п. Йосиф Шварц, Бруклин, п. Степан Цимбала, Ню Йорк, проф. М. Шляхтиченко, Бронкс, ред. Володимир Душник, Бруклин, проф. д-р І. Базилевич, Говард, п. Теодор Ільницький, Амблер. Всім ВП. ПП. Жертводавцям передаємо найщирішу подяку.

Бібліотеку каталогує мгр. Анна Кобринська.

Іван Максимович Кабачків

Народився Іван Максимович Кабачків 6 жовтня 1874 року на Полтавщині в м. Веремівка Золотоноського повіту. Батько походив зі старого роду українських козаків колишнього Черкаського полку. Мати, Харитина Автономовна, походила з роду Юнакових. Середню освіту почав в 1885 р. в Черкаській 4-и класовій прогімназії, а закінчив її в 1893 р. в Колегії Павла Галагана у Києві. Вищу освіту дістав в Петербурзькім Університеті на правничому факультеті (права і суспільних наук). Вступив на службу до центральних установ Російського Міністерства Фінансів, звідки 1903 р. перейшов до Державного Контролю. Був у складі адвокатських стажерів і протягом 1901-1906 рр. працював у петербурзьких консультаціях, що були засновані молодою адвокатурою з метою юридичної допомоги незаможному населенню. Крім того викладав на бухгалтерських курсах правознавство й економіку.

1917 року переїхав на Україну, звідки мав запрошення до Державного Контролю Української Народньої Республіки. Там займав посаду Державного Контролера Української Народньої Республіки, та 1920 р. разом з Урядом та Військом УНР еміґрував до Польщі, а звідти 1923 р. до Чехословаччини. Мав запрошення з Праги на становище лектора економічних дисциплін (політичної економії, історії економічних і соціяльних доктрин та економічної політики). 1925 р. був підвищений на ступінь доцента Високого Педагогічного Інституту ім. Драгоманова а після його ліквідування (1934 р.) був членом Укр. Наукової Асоціяції в Празі і членом-

Іван М. Кабачків

співробітником Укр. Технічно-Господарського Інституту в Подебрадах. Коли той Інститут став проводити позаочне навчання, писав для студійників Інституту лекції з історії економічних і соціяльних доктрин. В 1944 р. був запрошений до Укр. Вільного Університету в Празі для викладів економічних дисциплін і був підвищений до ступеня надзвичайного професора при катедрі політичної економії.

З поновленням діяльности екзильного Уряду Укр. Народньої Республіки в Західн. Німеччині та з реформуванням Державного Центру УНР, продовжував виконувати функції Державного Контролера УНР. 1949 р. еміґрував з Европи до ЗДА — Ню Йорку, де працював як член Контрольної Комісії Українського Фінансового Комітету та перевіряв звітність тутешнього Представництва В.О. Національної Ради.

Помер 2-го грудня 1962 р. о год. 12 дня у шпиталі св. Варнабаса в Ню Йорку.

20-ліття смерти Ольги Кобилянської

Наша стара пословиця каже, що бідному все вітер в очі. За життя дує, а по смерти нема кому і заплакати. Так було з Ольгою Кобилянською. Хоч Централя СУА, ще в червні намітила, щоб Відділи вшанували 20-ліття смерти великої письменниці О. Кобилянської концертом або бодай якою малою імпрезою, то досьогодні я ще не читала, щоб котрий Відділ це зробив. Роблять різні балі, вибирають королеви і т. д.

А це дуже сумно, щоб таку велику письменницю, якою була О. Кобилянська, так занедбано. О. Кобилянська зачала писати дуже молоденькою дівчиною. Писала по німецьки, бо тоді іншої мови не вчили на Буковині хіба німецьку та ще як казали, волоську, або румунську. Батько її був українцем і всюди за українця подавався, то вдома говорили німецькою мовою.

Коли Ольга запізналася з Наталею Кобринською і Софією Окуневською, вони вплинули на неї, щоб писала по-українськи і порадили їй, що має читати. Вона скінчила лише 4-клясову школу. Українська мова була для неї якимсь прекрасним ідеалом.

Вихована в горах, вона відчула красу природи. Перша спроба писати по українськи принесла їй гірке розчарування, бо написану нею „Людину" Іван Франко відкинув. За німецький твір знайшла в німецького редактора Мамрота похвалу і заохоту до дальшого писання. Аж по кількох літах в редакції „Зоря" видруковано „Людину", коли побачили, як чужі шанують письменницю.

Тоді Кобилянська взялась писати цілою душею по українськи. І так „Людину" написала 1886 року" „Жебрачку" 1887, „Царівну" — 1888, також того самого року написала німецьку новельку „Натур". Написала пізніше „Банк рустикальний", „Мужик" Він і вона", „Матір Божа", нарис „Льореляй", „В неділю рано зілля копала", „Земля" та інші повісті і оповідання.

Ольга Кобилянська наскрізь поетична особа, глибоко відчувала красу життя. Вона вирeклася родинного щастя, не виходила заміж, на старі літа була самітна, ані хатини, ані родини, як в нас кажуть. Коли в Питсбурзі, Па. основувався Відділ СУА 33 роки тому, то ми післали кілька разів допомогу Кобилянській, і якби ви читали ті листи вдячности, то плакали б над долею наших письменників. Кобилянська мала тоді 70 років і жила самітно.

Може Маруся Бек затримала ті листи, бо вона тоді була секретаркою нашого Відділу і провадила всю кореспонденцію. Але прийшла війна і наша переписка урвалася.

Марія Малевич

● „Комсомольская Правда" закликає своїх членів збірати і дарувати для держави всякі мідяні предмети з хатнього господарства: клямки, при дверях, посуд, чайники і сковороди. Внаслідку передбачують нове зубожіння по хатах.

Українська Літературно-Мистецька Клюб

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 7-го грудня ц. р., в год. 8:00 веч., в приміщенні Клюбу відбудеться обговорення Ювілейної виставки Об'єднання Мистців Українців в Америці з участю мистців і педагогів Антона Малюци та Любомира Кузьми. Виставка ОМУ відкрита ще в суботу, 8-го грудня і в неділю, 9-го грудня ц. р.

ФЕСТИВАЛЬ У ДІТРОЙТІ

Коли беремось писати про фестиваль укр. пісні, музики й танцю, що його спільно влаштували Клюб Укр. Ґрадуантів і Збірковий Комітет на пам'ятник Шевченкові під проводом д-ра Д. Квітковського, то мусимо висловити признання за зразкову блискучу організацію. Дістати майже 3.000 видців, бо стільки місць має Авдиторія Форда, яка була заповнена, і з того абсолютну більшість чужинців та тут народжених українців, — справа не легка.

Кожний осяг вимагає витрати енерґії. Багато витрачено енерґії на підготову успіху фестивалю, і це себе виправдало. Багато квитків продали: амер. бюро Ґрінель, Вейн-університет і каса Авдиторії Форда ще перед фестивалем. Це було рідкісне тут заанґажування американських фірм до продажі квитків. Далі — безплатна реклама на сторінках майже півсотні малих, районових газеток, в англомовних щоденниках і в місцевому польському, в радіо (Карл Гас і Елізабет Фей), поміч наших випробуваних приятелів, пані Кеседі привела гурт закордонних студентів, які шляхом обміну вчаться в Дітройті, д-р Ларсон, Миш. Культ. Комісія і інші). До матеріяльного успіху причинились теж оголошення в програмці. При їх безкорисному збиранні заслужився особливо п. Остап Квітковський.

Пригляньмось тепер, наскільки цей матеріяльний успіх, який приніс поважну суму на пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні і на стипенд. фонд у Клюбі Укр. Ґрадуантів, рівноважиться з моральним.

На програму склались виступи: мандолінової оркестри „Кобзар", солістки Ганни Шерей з Ню Йорку, танцюв. ансамблю „Чайка" з Гемільтону і молодої співачки Раїси Садової. Наша оцінка їх — це не оцінка фахівця, а пересічного слухача глядача.

Мандол. оркестра „Кобзар", що складається з молодшого, тут народженого, покоління, виказала велику зіграність і повне опанування інструменту. В репертуар увійшли три в'язанки укр. народних пісень, які місцями звучали бравурно й тим вирівнювали ліричні партії, які демонстрували радше слабу прикмету мандоліни при виступах у великопростірних залях. Повнозвучну увертюру „Мазепа" Фр. Мала, в аранжеровці Г. Ф. Одела, виконано бездоганно, і вона всім подобалась. Вона заслуговує, щоб увійти в залізний фонд репертуару оркестри. Меццо-сопрано Ганни Шерей, має вироблене ім'я. Тут вона виступала двічі, кожний раз з трьома піснями. Співала і Раїса Садова. Фортепіяновий супровід був у руках пань — Л. Терлецької і Марії Ґулас.

Мистецьким стрижнем були продукції танц. ансамблю „Чайка" з Канади. Він і припечатав великий успіх фестивалю. Кольористий крутіж пар, легкість рухів і досконалий ритм, — все те пішло молодістю, темпераментом і обдуманням до подробиць. Були це народні танці. Закарпатський „Увиванець" підбив серця своєю оригінальністю в наслідуванні ляльок.

Конферансієрка пані Наді Віхар була, як завжди, добра. При великій кількості не-українців, це особливо важна роля. Що Фестиваль нашим американським гостям подобався, хай про це свідчить одушевлений, повний похвал для українців лист, що його прислала дружина поч. голови Тов-ва Приятелів Капелі Бандуристів д-ра Ларсона на адресу пані Е. Запорожець.

В. Несторович

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА, СИНА і ТАТА
бл. п.
БОГДАНА КАРПЕВИЧА
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в НЕДІЛЮ, 9-го ГРУДНЯ 1962 р. — в год. 12:00 вполудне,
і в ПОНЕДІЛОК, 10-го ГРУДНЯ 1962 р. — в год. 7:30 ранку
ПАНАХИДА
в СУБОТУ, 15-го ГРУДНЯ 1962 р. — в год. 8:30 вечора
в церкві св. ЮРА — в НЮ ЙОРКУ,
на яку запрошуємо Приятелів і Знайомих Покійного.
РІДНЯ

Рокефеллер уважає себе можливим кандидатом на президента

Олбані, Н. И. — Нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер на першій пресовій конференції після виборів заявив, що сильний республіканський кандидат на президента в 1964-му році може перемогти президента Кеннеді. З заяви Рокефеллера виходить, що він уважає себе за можливого кандидата на президента і тому в середу 5-го грудня промовляв на економічні теми, що відносяться до цілої країни, а пізніше він прийматиме запрошення виголошувати промови в інших стейтах. З відповідей Рокефеллера виходило, що його діяльність в цьому році буде під впливом виборів в 1964-му році. На запит журналіста він відповів, що важко є відповісти, хто є вже тепер провідним республіканським кандидатом, і тому він не може вважати себе за „провідного кандидата". Рокефеллер гадає, що не є добре для партії вже наперед бути зобов'язаною одному кандидатові, бо це послаблює партійну силу. Щоб республіканці могли виграти президентські вибори, то партія мусить бути об'єднана, і в в ній мусітимуть мати голос політичні таланти. Кандидат мусить бути сильний, який міг би притягати голоси і не республіканських виборців. Рокефеллер уважає, що за республіканську кандидатуру зможуть змагатися ті, які „були вибрані в цьогорічних виборів на провідні становища". Не переступаючи вимог скромности, казав він, „я не виключаю і себе" з можливих кандидатів. Рокефеллер дістав цього року на 518,000 голосів більше від Роберта Моргентава; в 1958 р. він переміг був Гарримана більшістю 573,000 голосів.

● На Мадярщині все ще існує строга комуністична цензура всього літературно-мистецького життя. Дикторський прем'єр Янош Кадар, який є теж першим партійним секретарем, проголосив безоглядний примат „соціялістичного реалізму", обов'язуючого для письменників та образотворчих мистців. Всі інші напрямки є названі „буржуазною декаденцією".

ЯПОНКИ В БІЛОМУ ДОМІ

Президент Кеннеді вітає в Білому Домі жінок членів японського уряду, які перебувають тепер у Вашинґтоні і беруть участь в господарських розмовах з адміністрацією ЗДА.

Помер Микола Кисіль, заслужений діяч і союзовець

В Бостоні, Масс., помер 24-го листопада на 73-му році життя Микола Кісіль, довголітній предсідник секретар 374 Відділу УНСоюзу та один із його основників. Покійний походив зі села Жнятина, Сокальського повіту. Крім праці для УНСоюзу Покійний віддав багато часу і труду для других громадських та церковних організацій і завдяки цьому був широко відомий, щиро люблений та шанований українською громадою в Бостоні. Осиротив він дружину Юлію, двох синів, дві дочки та тринадцятьох внуків. Похорони Покійного відбулися 27 листопада при участі численних його приятелів. Відділ УНС ч. 374 зложив замість квітів на могилу свого відданого члена і урядовця $10 на Наукове Товариство ім. Шевченка.

Остання пригадка в справах відшкодування

1. Останній раз звертаємо увагу всім заінтересованим справами відшкодування, які дотепер ще не внесли своїх прохань до Бундесфервальтунґсамту в Кельні, що речинець для внесення прохань минає 31 грудня 1962 і майже певно не буде продовжений. Хто до того часу не внесе подання до Бундесфервальтунґсамту в Кельні, втратить право на відшкодування за понесені кривди під час націонал-соціялістичного режиму.

2. Наша пригадка стосується тільки тих осіб, що внаслідок переслідування гітлерівським режимом втратили здоров'я і стали непрацездібними щонайменше на 25% і мають на те докази, тобто оригінальні документи, зізнання свідків чи в крайньому випадку власні нотаріяльні зізнання під присягою.

3. Особи, що втратили здоров'я внаслідок нещасливого випадку при праці, а не внаслідок переслідування, можуть звертатися до Европейського Представництва ЗУАДК за інформаціями в справі рент, але не мають підстави вносити прохань на відшкодування до Бундесфервальтунґсамту в Кельні, бо для цього компетентні інші німецькі установи.

4. У всіх інших питаннях щодо відшкодування і рент просимо звертатися до Европейського Представництва ЗУАДК на адресу:

Vereinigtes Ukrainisch-Amerikanisches Hilfskomitee e. V., Muenchen 2, Augustenstr. 46.

Европейське Представництво ЗУАДК-у

Зі спорту

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ НА НАСТУПНУ НЕДІЛЮ

УСК Ню Йорк — Грецько-Ам. С. К., мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу відбудуться в неділю 9-го грудня, о год. 2.30 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану в Коледж Пойнті, Н. И.

„Чорноморська Січ" Нюарк — „Юрик Тракерс" Філядельфія, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи відбудуться в неділю, 9-го грудня о год. 2.30 по полудні на грищі Гюстон при 9-ій і Камбрія вулицях у Філядельфії.

„Тризуб" Філядельфія — Фол Рівер С. К., мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи відбудуться в неділю, 9-го грудня, о год. 2.30 по полудні на виїзді на грищі при Плезант Ст. у Фол Рівер, Масс.

Нові перемоги українських футболістів в Коннектикат

Футбольна дружина УСТ „Довбуш" Ню Гейвен розіграла в неділю, 18 листопада свої чергові змагання за мистецтво Б Кляси Футбольної Ліґи Стейту Коннектикат з італійською одинадцяткою з Норвоку. Українська дружина перемогла з високим рахунком 12 : 0 і цією виграною закріпилася на позиції першуна Б Кляси Південь.

Цього самого дня на сусідньому грищі в Ню Гейвені футболісти УСТ Бріджпорт виграли мистецькі змагання з Італійським С. К. Ню Гейвен. Змагання ці закінчилися високою перемогою 7 : 0 української дружини, яка провадить в показнику А Кляси стейтової Ліґи.

М. Я.

„Чорноморська Січ" — „Гакоах" 3 : 0 (1 : 0)

Нюарк, 11 листопада — Після невдачі з „Тризубом „Чорноморська Січ" вміло перемогла сильну жидівську дружину в мистецьких змаганнях Американської Футбольної Ліґи. Цим разом „Січ" мусіла грати без Саварина і Савицького, які були поранені в зустрічі з „Тризубом", та все ще без Боянівського, контуженого раніше. В цих змаганнях списався, мабуть, найкраще Голуб на воротах. Він був прямо непереможний. При знаменитій грі воротаря оборона і поміч „Чорноморської Січі" форсували напад до переду. Лінія атаки показала ряд гарних для ока акцій, однак болотнисте грище не зовсім надавалася до коротких подач. В загальному перемога „Чорноморської Січі" була заслужена, хоч і „Гакоахові" належалися за труд хоч одні ворота.

Склад „Січі": Голуб, Морган, Понось, Снилик, Саліван, Павлишин, Гарвей, Чайка, Каздоба, Рада, МекЛавд, Довгалюк Л., Довгалюк П..

Ворота стріляли: Довгалук П. в 32-ій хвилині, МекЛавд в 64-ій та 78-ій хвилинах гри. Суддя МекЛін.

І. Я. Х-як

„Тризуб" — Португальський С. К. 5 : 2 (2 : 0)

Філядельфія, 25 листопада. — На змагання „Тризуба" з другим претендентом на чемпіонат Американської Футбольної Ліґи з'явилася численна публіка, заохочена попередньою великою перемогою „Тризуба" над мадярами. Португальці показалися грізнішими від мадяр, вони грали завзято і гостро, а часто навіть брутально. „Тризуб" мав абсолютну перевагу, грав більш продумано, але за м'яко.

В 30-ій хвилині Чижович використав замішання і здобув ведення для „Тризуба". У висліді гострої гри португальців суддя подиктував карне, що його виконав певно Нога у 35-ій хвилині. Дальших десять хвилин, мимо переваги і декількох бриляннтих акцій „Тризуба", не змінили висліду.

В другій півгрі, здавалося, „Тризуб" рознесе свого противника. В 57-ій хвилині з подачі Чижовича вмістив Нога головою м'яч в сітці португальців. Після цього „Тризуб" вповні заволодів грищем і почав непотрібно грати „для ока". В 75-ій хвилині Нога закінчив воротами чудову акцію нападу. Це був його найкращий ґоль дня. Вкінці Манджіні, який вже вдруге заграв дуже добре, здобув ще одні ворота у 83-ій хвилині. При стані 5 : 0 тренер непотрібно заступив Ферейру та Ілая Яковиною і Зофом (а ще раніше поставив Мерча на місце Варварюка) і тоді впродовж п'яти хвилин впали до „Тризуба" два голі.

Оцінка змагунів: Варварюк не зробив жадної помилки, Рач мав тільки одного „кікса", Ілай кращий від Кравця, а напад заграв без закиду, за виїмком хвилевого легковаження противника. Татоян був слабшим місцем у нападі.

Яр. К-ий

„ТРИЗУБ" (АМАТОРИ) — НОРІСТАВН 9 : 0 (6 : 0)

Цими змаганнями наші аматори закінчили першу рунду мистецтв І-ої дивізії Німецької Ліґи копаного м'яча. На 9 змагань виграли 8, зремісували 1, здобуваючи 17 точок, 53:12 відношення воріт і лідерство в табелі. Також здобули признання чужинців за свою добру, технічну гру і симпатію нашої публіки, яка чимраз численніше приходить на змагання аматорів.

В неділю, хоч бракували три змагуни, наші змагуни задоволили всіх. Мимо досить сильного вітру змагуни панували над м'ячем, добре подавали і... гарно стріляли по воротах. Ворота здобули: Яхвак 4, Скульський, Субтельний, Тимків, Ґаляй і Чубатий по 1. В часі гри ми не бачили асів, але добре зіграну одинадцятку (тренер п. Ґлісович). Склад: О. Бак, Л. Коломиєць, М. Юрчак, Ю. Чубатий, Ю. Бер, Ю. Хоречко, Т. Скульський, О. Субтельний, С. Ґалай, Е. Гнідий, В. Яхвак, Е. Тимків і Раманець.

Керманичем дружини є М. Юрчак і його справний і фаховий підхід до справи впливає корисно на вигляд дружини. В часі змагань довкола площі походжав задоволено усміхнений опікун дружини п. Викрикач. Мав чого радіти, а ми, симпатики українського спорту, також.

М. С.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 8-го ГРУДНЯ 1962:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Місячні Збори Т-ва „Мир", Відділ 324. Прошу прибути і вирівняти членські вкладки до кінця року. — І. Струк, секр.

НЕДІЛЯ, 9-го ГРУДНЯ 1962:

ІСТ СТ. ЛУІС, Ілл. — Річні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 284, в год. 2:00 по пол.; в залі УНДому, при 1020 Норт 9-та вул. Буде вибір нової Управи на 1963 рік. — І. Василюка, секр.

ЛУДЛОВ, Масс. — Річні Загальні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 253, в год. 1:00 по пол., в новій залі під церквою. Проситься по можності всіх членів прибути на Збори. — В. Фіцик, секр.

МЕНВІЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, в год. 2:00 по пол., в Н.Домі в Ранітані, Н. Дж. Проситься всіх членів обов'язково прибути. — Управа.

ГЕРКІМЕР, Н. И. — Річні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 192, в год. 1:30 по пол., в УНДомі. В програмі Зборів: вибір нової Управи на 1963 рік. Проситься членів прибути на час. — Я. Сенишин, предс.; М. Політило, секр.

ТАРЗАН, ч. 4953. Перша сварка!

WHEN EVERYONE WAS SEATED, ALAN STARTED HIS TRUCK. "HOW FAR IS THE VILLAGE WHERE WE GET THE PORTERS?" ASKED MISS FOSTER.

ALAN'S REPLY WAS SERIOUS. "A COUPLE OF DAYS' RIDE-- BUT ARE YOU SURE--?"

"MR. LAKE! YOU HAVE BEEN AMPLY PAID FOR THE DISADVANTAGES OF BEING OUR GUIDE--" STORMED FRANCES. "SO LET'S GO!"

Коли вже всі посідали, Ален рушив своїм возом. — Як далеко до села, де ми могли б дістати носіїв? — запитала панна Фостер.

Аленова відповідь була серйозна. — Треба б їхати два дні... Але чи ви певні?...

— Пане Лейк! Вам щедро заплатили за невигоди бути нашим провідником... обурювалася Франсіска. — Їдьмо далі!